

[Bomholt.]

saa ikke i alle Tilfælde aandelig Hunger; den skyldes i mange Tilfælde, at det liberalistiske Samfunds Svøbe har faret hen over denne Ungdom. Der er ikke noget at sige til, at denne Ungdom først og fremmest søger sin egen Højskole, men i øvrigt vil jeg gerne fremhæve de prisværdige Bestræbelser, som fra samtlige Folkehøjskolars Side her er udført. Disse Bestræbelser har sikkert ikke altid været uden Skuffelser, men jeg er sikker paa, at der ogsaa har været store Glæder baade for Skolernes og for de unge Arbejders Vedkommende. Men skal dette Arbejde i Fremtiden lykkes, skal det lykkes i stigende Grad at faa de unge Arbejdere til Højskolerne, saa er der visse Krav, som helst skulde opfyldes. Der søges for Tiden Amtsundestøttelse til Højskolerne, og Ansøgninger om saadan Amtsundestøttelse skal for Vinterskolens Vedkommende være indsendt inden 1. Juli. Naar Skolerne begynder 3. November, er det meget vanskeligt for den unge Arbejder at indsende Ansøgning allerede inden 1. Juli, fordi han ikke paa det paagældende Tidspunkt kender de Forskydninger, der kan finde Sted i hans Fag, han kender ikke Fremtidens Arbejdsmuligheder; derfor vil jeg henstille til den højtærede Undervisningsminister, at der sker en Ændring i dette Forhold. Jeg ved, at Sagen ofte har været fremført i dette høje Ting, men Sagen har endnu ikke fundet en tilfredsstillende Løsning. Jeg skulde mene, at der maatte kunne findes en Løsning, der i lige høj Grad tilfredsstillede de almindelige Folkehøjskoler og Arbejderhøjskolerne.

Foruden Amtsundestøttelse kan der i Henhold til Cirkulære fra Arbejdsdirektoratet bevilges en Direktoratundestøttelse til hver enkelt Elev, en Understøttelse, der svarer til vedkommendes vedtægtsmæssige Understøttelse under ordinær Arbejdsløshed, men hvis denne Ordning skal virke efter sin Hensigt, saa maa den foreligge afklaret i god Tid, inden Skolerne begynder. Sidste Aar var der fuldkommen panikagtige Tilstande, fordi Direktoratordningen alt for sent traadte i Kraft. I Aar er der noget bedre Tilstande — der har aabenbart været Regeringsskifte i Mellemtiden. Men det vilde være gunstigt, dersom Direktoratordningen for Højskolernes Vedkommende kunde foreligge fast afklaret, allerede en Maaned før Skolerne begynder.

Dernæst vil jeg gerne fremsætte Ønsket om, at Understøttelserne ogsaa aabnes for Sommerskolernes Vedkommende, da det

er urimeligt, at de unge Kvinder skal være afskaaret fra de Fordele, som de unge Mænd har opnaaet. Der gives ogsaa Sæsonarbejdsløshed i visse Fag om Sommeren, og det er rimeligt, at der ogsaa her skabes kulturelle Muligheder.

Endelig er der et mindre Spørgsmaal, jeg gerne vil fremdrage, det er vedrørende de Skemaer, som Højskolerne skal udfylde for at opnaa Statstilskud. Disse Skemaer er af en noget antikveret Beskaffenhed. Der skelnes mellem Landvæsenslærlinge, Havebrugslærlinge, Tyende og Arbejdere, og Mejerister og Arbejdere opføres under to forskellige Grupper, det forekommer mig at være en Smule mærkeligt. Det tør befrygtes, at den Statistik, der er opbygget paa disse Skemaer, der, som sagt, er meget antikverede, er forkert. Man kan ikke paa Grundlag af denne Statistik vide, hvor mange Arbejdere og hvor mange Landmænd der søger Skolerne.

Jeg skal gerne betone, at den nuværende Direktoratordning absolut er en gunstig Ordning, som gør det muligt for Arbejderne i endnu større Omfang at rejse en ny rig og værdifuld Arbejderkultur. Denne Ordning vil maaske gøre det muligt at rejse flere Arbejderhøjskoler. Hvorfor skulde ikke den arbejdende Ungdom have Frihedens Ret til at udforme sine egne Idealer paa sine egne Skoler, saadan som Landbougdommen har haft Mulighed for det og stadig har det? Arbejderklassen befinder sig i en mægtig Rejsningsperiode. Det vil her som altid vise sig, at den økonomiske og den kulturelle Frigørelse følges Haand i Haand. De grundtvigske Højskolefolk, der er i Stand til at se med uhildet Blik paa Udviklingen, vil sikkert indrømme, at det er glædeligt, at Arbejderbevægelsen i vore Dage er saa stærk og saa selvstændig, at den er i Stand til selv at gennemføre sin kulturelle Frigørelse.

I denne Forbindelse er det glædeligt at se det store Arbejde, der er udført i Arbejdernes Oplysningsforbund. Jeg finder det saare rimeligt, at der ydes et forhøjet Tilskud til denne landsomspændende Bevægelse. Oplysningsforbundet har allerede efter kun 5 Aars Virksomhed en overordentlig stærk Stilling i hele Befolkningen. Det er en af de vigtigste kulturelle Institutioner, vi nogen Sinde har haft, og hvis det forhøjede Tilskud kan bevirke en Billiggørelse af Studiekredsmaterialet, er meget vundet, da der neppe er nogen Tvivl om, at Studiekredse er Fremtidens pædagogiske Arbejdsform, naar det gælder voksne Mennesker.